

Kenteliou d'an dud yaouank

An *naplez* (1) a zo, a drugare Doue, rouez awalc'h war hor maeziour e Breiz. Stank eo er c'hêriou. Eur gwall glêñved eo. Ha n'eo ket abalamour e teuer bre-mañ abenn d'e barea goude hir amzer, gwall boan ha dispignou, eo diriskl e baka. Diwallit da vont di da eva, da zañsal ; dreist-holl, paotred yaouank, diwallit ouz merc'hed kêr, re a vicher fall hag a ouezer peseurt micher eo, re all gwasoc'h c'hoaz hag a ra an hevelep micher dre guz. Eur pok, an eva en eur werenn kailharet gant eun naplezenn a zo awalc'h evit stlabeza ho kwad evit atao. Gant ar vez da veza bet tapet gant ar c'hleñved e chomoc'h hep klask da vat e barea hag e timezoc'h. Ober a reoc'h eun torfed a eneb ho pried hag eneb ho pugale, ma'n em gavit da lakaat ho pugale da vont da zav. Ma n'eo ket an *naplez* a bakfec'h, an *troaza-bero* (2) eo a ve hag a zo ken gwaz all evidoc'h hag evit ar re all. Chomit eta war ar maez ; c'hoariit c'hoariou a-wel d'an holl.

M'ho peus karantez da rei hag e vez pa vezer yaouank, roit-hi d'eur plac'h yaouank eus ho ouenn, eus ho micher, eus ho stad, eus ho pro ; eur garantez c'hlan evel just. N'eus den hag rebechfe kement-se d'eoc'h. Ar garantez n'eo ket eun dra da werza na da brena eo.

Ma'z eo rouez an *naplez*, re stank an holl eo an *tuberkuloz* en hor bro, *allas !* Ma n'oc'h ket eus ar ouenn-se gwella-se, fiziout a c'hellit muioc'h eget re all n'ho pezo ket ar c'hleñved. Ha koulskoude ma n'ho peus ket kemeret soursi gant ho yec'hed en ho yaouankiz, m'ho peus skuizet ho korf dreist muzul er c'hoariou onest pe gwasoc'h c'hoaz, er plijaduriou difennet, ho kwad a vezo e stad d'e baka. Ar vuhez a zo eur chadenn, n'hen ankounac'hait ket. Diwar daou zen yac'h, rouez eo ne vefe ket a vugale yac'h. Ha diwar eun tuberkuleuz hag eun den yac'h ? Den ne oar. Eur chañs war ziou avat eo da gaout bugale klañvidik. Daou duberkuleuz hag a zimez asambles a vefe gwelloc'h d'ezo chom paotr ha plac'h yaouank, abalamour da eürusted pep hini, abalamour, d'ar vro, rak ne ray ar vugale, nemet kreski niver ar re glañv hag hada ar c'hleñved endro d'ezo, ober droug eta d'ar ouenn. Setu dimeziou hag rankfe beza difennet. Ar gwaso 'zo eo n'eus ket troetoc'h da zimezi eget an tuberkuleuz. Tomm eo o gwazied gant ar c'hleñved. Ha pa 'z int dimezet ez eo heñvel, e c'hellit kredi, hag e teu d'ezo dre-se kalz bugale.

Evez eta yaouankizou ! Evez bras. Sellit mat ouz ouenn ar familhou n c'hoantait mont enno da vab kaer pe da verc'h kaer. An dud a gav d'ezo n'eus a duberkuloz nemet gant ar re o deus paz hag a groz ; gant ar re, eta, klañv gant an droug skevent. *Allas !* ar c'hleñved-se a grog ive er mellou, en eskern, en empenn, er c'hroc'hen ha kement-zo. N'eus korn ebet eus eur c'horf ha ne c'hellfe ket beza taget. Eus gwad ar vamm, eus gwad an tad ez a da wad ar vugale. N'eus bugale yac'h nemet diwar gwad yac'h.

(1) E galleg : « syphilis ». Kleñved hag a baker diwar an hudurnez ; e baka 'c'heller a-hend-all o veza m'eo spegus.

(2) « Blennorrhagie », kleñved lous all.